

## ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.  
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl.,  
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plătinându-se înainte.

## TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

## INSERTIUNILE

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr.,  
a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția și Administrația: Strada Măcelarilor Nr. 21.

Se prenumeră și la poste și la librării.

În Bucuresci

primesce abonamente D. C. Pascu, Str. Lipsani 35.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscripte nu se înipoiază

Un număr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.



## Ioan Brătianu.

Nu Românii din regat numai, —  
întreg poporul român jalesce  
și plânge la cociugul mare-  
lui Român Ioan Brătianu.La Românii din monarhia habs-  
burgică nici unul dintre bărbații de  
stat ai României n'a intrunit atâtea  
simpatii, atâtea adorațiuni și atâtea vene-  
rațiuni ca Ioan Brătianu. El a fost  
și este la noi acel mare bărbat, pe care  
poporul român nu-l poate desface de  
dilele strălucite de mărime ale Româ-  
niei. Toate momentele epocale în isto-  
ria neamului românesc din timpurile  
mai noue le găsim legate de ilustrul  
nume al lui Ioan Brătianu, și când po-  
menim de ele, pomenim cu drag și acest  
nume; când ne simțim încălziți de ra-  
dele gloriei române, ce străbat până la  
noi, numele Ioan Brătianu e pe buzele  
noastre ale tuturor.Pe timpul când noi ne aflăm întruniți  
pe Câmpul-Libertății pentru a frânge  
lanțurile robiei, vedem pe Ioan Bră-  
tianu alături cu alți ilustrii frați români  
ai sei luptând dincolo de munți pentru  
libertatea patriei sale și pentru în-  
tărirea națiunii române. Din întunere-  
cul ce plana pe colțul de pământ, pe care  
era așezat neamul românesc, răsări o  
rață de lumină, rața libertății și a  
conștiinței naționale.Nu mult după aceea, la 1856, a  
urmat războiul Crimeii cu pacea dela  
Paris. Principatele române au eșit de  
sub puterea vasalității turcesci și Eu-  
ropa a întins mâinile sale ocrotitoare  
asupra acestor țeri. În același timp noi  
sub pavăza Coroanei habsburgice am  
început a refușia și a pune temelia des-  
voltării noastre culturale și politice.  
Când cele două alegeri de domn român  
în Moldova și Muntenia, la 5 și 24 Ianua-  
rie 1859, au făcut fapt complinit unirea  
principatelor române, numele Ioan Bră-  
tianu s'a pronunțat deodată cu acest  
important eveniment pentru întărirea  
neamului românesc. Dela această dată  
statul român cucerese ca în sbor o po-  
zițiune după alta, se înalță din treaptă  
în treaptă, și privind noi cu mândrie  
la progresul gigantic al fraților noștri  
de dincolo, vedem în fruntea lor pe  
Ioan Brătianu purtând stindardul, pe  
care era înscrisă cu litere de aur devisa:  
Libertate, patriotism și mai pre-sus de toate românism. La 1868  
Ioan Brătianu duce în deplinire înte-  
meierea dinastiei române a casei Ho-  
henzollern, prin care a pus totdeodată  
temelia la sporirea încrederii lumii în  
statul român. Un deceniu mai târziu  
Ioan Brătianu poate deja să trimită ar-  
mata română în războiu, de unde ea  
se întoarce sub conducerea viteazului ei  
Domn încărcată de glorie. Conduita  
vitejească a armatei române, isbânzile  
ei glorioase, ridică prestigiul neamului  
nostru în treg. Simpatiile noastre  
au însoțit pe frații noștri pe câmpul  
bătăliei și isbânzile lor au făcut să tre-  
sară și inimile noastre, ear' buzele no-  
stre pronunțau cu admirațiune și iu-  
bire numele lui Ioan Brătianu. Un  
an mai târziu guvernul român în  
frunte cu Ioan Brătianu proclamă in-  
dependența României și în curând  
după aceea Ioan Brătianu pune co-  
roana de oțel, scoasă din tunurile cu-  
cerite de pe câmpiile Bulgariei, pe ca-  
pul regelui român.Dar' nu numai aceste fapte mă-  
rețe și românesci au făcut la poporul  
nostru numele lui Ioan Brătianu atât  
de popular și personagiul său atât de  
iubit și de venerat. Ceea-ce a apropiat  
pe Ioan Brătianu și mai mult de noi  
a fost politica sa înțeleaptă față cu  
monarhia noastră și față cu  
România monarhiei noastre. Mai ales  
politicele sale propagate avem a mul-  
țumii, dacă raporturile între monarhia  
noastră și între România sunt atât de  
amicale; și tot politicele sale este a se  
atribui, dacă nemulțumirea fraților no-  
ștri emigrați din patria noastră și așe-  
dați în România n'a aflat o expresiune,  
care ar pute compromite cauza noastră  
națională. Nu odată Ioan Brătianu s'a  
folosit de înalta sa pozițiune, de încre-  
derea ce se bucura la cabinetele euro-  
pene, pentru o tractare bună a popo-  
lului român leal din monarhia habs-  
burgică. De altă parte tot numai el  
cu marea sa popularitate s'a putut fo-  
losi și de puterea sa pentru a înăduși  
în embrion ori-ce mișcare irredentistă,  
păgubitoare deopotrivă atât statului ro-  
mân, cât și poporului nostru de aici.Avem deci cuvânt de a dice, că și  
noi ne asociem fraților noștri în durerea  
lor nemărginită pentru pierderea acestui  
mare Român, că și noi plângem și  
jelim după bărbatul providențial Ioan  
Brătianu.Regele României a adresat următoa-  
rele telegrame la Florica, după-ce 'i-s'a  
comunicat încetarea din viață a lui Ioan  
Brătianu:Domnului Dumitru Brătianu,  
Gara Florica.*Sint adânc împreună cu D-Voastră și în-  
treaga familie a scumpului Dumnea-voastră  
frate marea pierdere, de care ați fost lovit.  
Rog pe Dumneșeu să vă deie tărie în această  
crudă încercare.*

CAROL.

Domnului D. Sturdza, fost ministru.

Pitesci.

*Cu adâncă mâhnire am primit trista știre  
a încetării din viață a dlui Brătianu.**România a pierdut un mare patriot și  
un însemnat bărbat de stat. Eu plâng un sfet-  
nic luminat și un amic credincios, a cărui  
amintire va rămâne de-apururea întipărită în  
inima Mea.**Doamna Brătianu va primi o scrisoare  
din partea Mea.*

CAROL.

Clubul național-liberal a anunțat moartea  
șefului său I. C. Brătianu prin următoarea  
telegramă:Astăzi Sâmbătă 4 Maiu la trei oare  
dimineața a încetat din viață domnul I. C.  
Brătianu.Cu dînsul dispăre bărbatul de secol  
cel mai ilustru în istoria și politica țerii sale.Cu dînsul dispăre o înaltă și nobilă  
expresiune a celui mai pur patriotism.Astăzi un mare gol s'a făcut în istoria  
și politica României.

D. Sturdza.

„Nemzet“ despre Ioan Brătianu. După  
o boală îndelungată și grea Ioan Brătianu, con-  
form rapoartelor noastre telegrafice, a murit.  
Privitor la România aceasta e o lovitură grea,  
pentru-că perde într-insul cel mai distins  
dintre bărbații sei de stat. Istoria vieții lui  
Brătianu nu se va pute separa de istoria re-  
nascerii și reîntării junei României. Unirea  
Moldovei și Valachiei, ridicarea instituțiilor  
țerii la nivelul european, alungarea celui din  
urmă hospodar, a lui Cuza, alegerea lui Carol  
de Hohenzollern de principe român, scuturarea  
suzeranității turcesci, proclamarea regatului —  
toate sînt monumente atât de înalțate ale  
istoriei mai noue române contopite cu numele  
Brătianu. Persoana lui a fost expusă  
în abundență atacurilor necruțătoare și  
dure, 'i-s-a suspectat intențiunile, 'i-s-a  
micșorat serviciile, dar' pentru aceea după  
moarte, toți fără deosebire de partid vor  
recunoaște în România, că Brătianu a apar-ținut celor mai buni dintre fiii patriei sale.  
Deosebit credinciosii direcțiunii europene din  
România vor simți foarte mult lipsa con-  
lucrării sale; de aceea și nouă îndoit ne  
pare rău de moartea lui. Mai înteu pentru-că  
simpatism sincer cu România în supărările  
și bucuriile ei; a doua însă pentru-că cu  
Brătianu a căzut unul dintre stegarii moder-  
nizării statului român. El a recunoscut și  
aceea, că România, dacă voese să fie țeară  
europeană, nu poate merge înainte cu Rusia,  
și de aceea politica sa externă a gravitat  
spre puterile Europei centrale. Direcțiunea  
aceasta a sciut-o înrădăcina într'atata în Ro-  
mânia, încât nici succesorii sei nu cutează a  
o rupe cu dînsa. Dorim, ca România să aibă  
mulți bărbați așa distinși cum a fost Bră-  
tianu“.„Noues Pester Journal“ despre Ioan  
Brătianu. Foia budapestană, după „Pester  
Lloyd“, care nu s'a exprimat încă, cea mai  
însemnată dintre ziarele scrise în limba ger-  
mană, care apar în capitala Ungariei, dice  
între altele: „România a pierdut pe unul din-  
tre cei mai însemnați bărbați de stat ai sei:  
Ioan Brătianu, odinioară mulți ani mi-  
nistru-president al seu, a răposat astăzi în  
vîrstă de 69 ani. De numele acestui bărbat  
politico de mare talent se leagă  
cele mai mari succese ale României moderne  
și prin el modernizate. Ca erou entusiast al  
libertății și ca revoluționar 'și-a început în  
anii sei tineri cariera sa politică, spre a o sfin-  
și bogat în onoruri și succese, dar' și în expe-  
riențe amare. Eliberarea patriei sale de ju-  
gul turcesc, ridicarea acesteia la regat suve-  
ran și inițierea de raporturi amicale față cu  
monarhia noastră sînt a se mulțumi mai  
cu seamă influenței sale“.„Românul“ despre Ioan Brătianu.  
„Românul“ și familia C. A. Rosetti plîng  
astăzi pe marele patriot, pe vechiul tovarăș  
de luptă al lui C. A. Rosetti, pe I. C. Bră-  
tianu, care s'a stîns la 3 oare noaptea la  
Florica.Ori-care ar fi fost vederile politice, care  
ne-au despărțit în timpii din urmă de dl I.  
C. Brătianu, nu putem decât să privim moar-  
tea sa ca un doliu al națiunii și al familiei  
Rosetti.„Românul“, în coloanele cărui s'au  
desvoltat în timp de 25 de ani mari și gene-  
roase idei, prin peana bătrînilor luptători,  
ale patrioților, în fruntea cărora era Ioan  
Brătianu, „Românul“ depune astăzi la-  
crimi de iubire și de recunoștință pe patul  
de moarte al aceluia, care fu fratele lui C.A. Rosetti, al aceluia, care împreună cu  
dînsul 'și-a consacrat viața realizării dorinței  
Românilor:Unirea principatelor, independența și  
regatul.

## Panlavismul.

Bucuresci, 4 Maiu 1891.

Entusiasmul produs de întrunirea  
dela Severin și obiectivitatea ne siliau să  
așteptăm toate raporturile despre sîrbă-  
rile aceste în adevăr inspirate și apoi să  
revenim asupra ideilor ce s'au mărtu-  
risit pe malurile, unde marele împărat  
a pus piciorul în Dacia sa.Ideea confederației balcanice n'a fost  
singură înscrisă în programul tineretului  
român și sîrb; și, drept vorbind, această  
idee atât de norocită, scutul acesta îm-  
potrivă lăcomiei marilor împărați, va fi  
mai greu de realizat, decât ar dori să  
fie toți oamenii cu dragoste de inde-  
pendența statelor balcanice și de scu-  
turarea ori-cărei influențe străine. Penin-  
sula-Balcanică se află într'un proces de  
alcătuirii noue întemeiate pe granițele  
naționale, ce în veacul acesta toate na-  
țiunile nisuesc a 'și-le trage. Sîrbii și Bul-  
garii nu sînt prieteni; cei dinteu sînt  
și rusofili, cei de-ai doilea nu sînt; Ma-  
cedonia este terenul unei împărțite pro-  
pagande, grecesci, românesci, sîrbesci și  
bulgăresci; și aceste fapte sînt dovadă,  
că poate multă vreme încă confederația  
balcanică va rămâne o idee. Și a fost  
bine, ca ea să fie dată entusiasmului  
tineresc, pentru-ca el să o poarte mai  
cu înlesnire în curentele populare.Înfrățirea în vederea acestei idei  
trebuia să-și caute sprigin în forța na-  
țiilor și aceasta s'a aflat, că nu este  
numai a țerilor oficiale sîrbă și ro-  
mână, ci a națiilor, a Sîrbilor și Româ-  
nilor de pretutindenea; o idee, pe care  
o găsim dealtfel chiar și la patrioții  
unguri dela 1848—49, care asemenea  
vorbiau de o confederație carpato-bal-  
canică. Și așa trebuia să se vorbească  
și de asupritul popor român și sîrb din  
Ungaria și Ardeal.Era firesc, ca Ungurii să sufle în  
trimbițele, care din fericire nu seamănă  
cu cele dela cetatea Ierichonului!Și trimbițara panslavismul!  
Va fi drept, că studenții sîrbi au  
simpatii pentru Ruși; dar' e absolut  
sigur, că nu s'a vorbit nimic de amo-  
rul Muscalilor, cu toate-că un diar im-  
portant de aici regreta, că studenții ro-

## FOIȚA „TRIBUNEI“

## Din literatura universală.

II.

## Poesii chinezesci. \*)

Traducere

De

G. B. Dulcă.

1.

## Lumina în casă.

Tiner soare-al dimineții  
Este fata grațioasă,  
Stă 'n mijlocul căsii mele  
Și cu mine-i la tot pasul.

Lună drag răsăritoare

Este fata grațioasă,  
Stă la poarta căsii mele  
Și cu mine-i în tot locul.

2.

## Sfioasă.

Plutașul din barcă face un semn.  
„Alte pot merge și alte se duc,  
„Eu nici că 'mi pusem în gând ca să plec,  
„Și-aștept până vine prietenul meu“.

3.

## Daruri de amor.

Dragă e copila mea,  
La părete 'n acest colț  
Ea 'mi-a dîs să viu s'astept;  
Eu aștept, nu vine ea  
Și n'o vîd de nicăiri.Dragă e copila mea,  
Ea 'mi-a dăruit un dar,  
Daru-i roșu și frumos,  
Dar' ori-cum ar străluci,  
Mă 'ncântă virtutea ei.Viorele ea 'mi-a dat,  
Ce din câmp le-a fost cules,  
Mai frumoase flori nu sînt,  
Dar' de ce sînt vesel e,  
Că ea însuși le-a cules.

4.

## Răsunare.

Ea dicea: cocoșul cântă!  
El dicea: dar' încă-i noapte,  
Ear' dîna nu-i deșteaptă.Scoală, dîse ea, te uită!  
Dîna nu mai e departe,  
Uite și luceafărul!Sosi ciasul despărțirii,  
Trebue să pleci de silă —  
Însé tu, pușcă-'mi cocoșul!

5.

## Frumseți neajunse.

În Sud sînt pomi, ce nu port crengi,  
Decât în virfurii numai,  
În ramurile lor noi poți  
Să stai cu mulțumire.Pe țermurul udat de Han  
Trec tot femei frumoase,  
Zadarnic e, zadarnic e  
Să cauți cu dor la ele.Căci Han-ul e un fluviu lat  
Și nu se poate trece,  
Departo-i țermul și plutind  
Nu-l trece nici caicul.

6.

## Rugăminte zadarnică.

Pe drumul lung am alergat  
Tot după el, tot după el,  
De mănecă abia 'l-am prins  
Și 'l-am oprit și 'i-am grăit:  
Împacă-te și nu fugi,  
Reînnoește-amorului vechiu!Pe drum împăratec m'am dus  
Tot după el, tot după el,  
Abia putui mîna să-'i prind  
Și atuncia earăși 'i-am vorbit:  
Împacă-te, nu-'mi fi dușman,  
Rămâi, să nu ne despărțim!

7.

## Calul lui Pa-Vang. \*)

„O calul meu viteaz și corb,  
Ce jale-i să te părăsesc!  
Tovarăș bun, tu m'ai purtat,Ca o săgeată șuierînd,  
În vremuri aspre de nevoi  
Mii ciasuri, cum îți porunciam,  
Prin străzi de săbii și de foc.„Mai negru, decât noaptea ești  
Și mersul 'ți-e fără cusur,  
În sîngeroase bătălii,  
La vîntoare, ori fugînd  
Tot foc rîmas-au ochii tîi,  
Genunchii tîi n'au ostenit  
Și drumul nu 'l-ai măsurat.„Prin tine-am fost și eu viteaz,  
În pieptu-'mi frică n'am simțit,  
Pe tine 'n șea, voinicul meu,  
M'am dus cu dor la bătălii.  
N'o să-'mi mai sune nici-odată  
Nechezul tîu, precum suna  
Din câmpul luptelor venînd.„O corbul meu cel credincios,  
Mă doare să te dau în dar,  
Eu n'o să te mai călăresc  
Și n'o să te mai bat pe gît,  
Tu credincios 'mi-ai fost mereu —  
Luați-'l dar'! — ca cel pușin  
La mine să vî mai gîndiți...“Eroul cal sta mut și trist  
Și coama-'i afîrna 'n pămînt,  
Părea că 'n inimă 'i-a mers  
Ce-a fost vorbit stăpînu-seu.  
Spre domnu-seu el se 'mbulgia  
Și dacă ochii ar vorbi  
Mai vorbitoare străluciri  
Nu s'au vădut ca 'n ochii lui.\*) Pa-Vang este un erou tragic ce-își perde  
tronul, la care aspira, își perde iubita, care se ucide să  
nu pice 'n mîinile dușmanilor și își pierde și calul  
iubit. „Pa-Vang — dice Seubert — își dăruie calul lui  
Ting-ceng, omul care-i conduse barca, singurul lui  
mijloc de mîntuire, dovedindu-'l astfel recunoștința sa  
și nevoind ca animalul seu să cadă în mîna dușma-  
nului Dar' și calului 'i-se întîmplă ca și iubitii,  
Iu-ci, el iubia pe domnul seu prea mult și preferă să  
moară, decât să se despărță“.

G. B. D.

\*) Voind să sporesc și din parte-'mi probele  
din literatura universală, public nîsca traduceri metriche  
și foarte fidele, după Ernst Meyer, Morgen-  
ländische Anthologie (bucățile 1—8) și după  
Seubert, Chinesische Gedichte (bu-  
cata 7). Cele dinteu șase sînt luate din Și-ching,  
o colecție de cântece populare făcută de Cong-fu-  
ce (Confucius). G. B. D.

mâni ar fi fost aduși într-o situație panslavă; este absolut sigur, că profesorul român Tanoviceanu a vorbit foarte lămurit în contra balenelor politice, ce înghit pescii mici.

Dar' ca ultima probă, ce o oferim Ungurilor, la aparență nepăsători de nișcarea aceasta, eată, Vă comunic un pasagiu din „L'Europe“, chiar francez susținut de politica rusească. Vorbind despre memoria acest răz face observație: că-i pare rău să ne vadă amici ai Apusului, cu ale cărui forme de civilizație ne omoară Ungurii.

„L'Europe“ dela 2 Aprilie țice studenților:

„Fiindcă voi reclamați pentru Românii asupriți supuși Împăratului Francisc Iosif un regim, care se nu-i reducă la soarta unei turme de captivi meniți să dispară, pentru-ce înclină spre tripla alianță; pentru-ce treceți cu ușoară inimă preste răpirea a 2 milioane de Francezi alsășieni-lorezi; pentru-ce nu condamnați atentatele monstruoase în contra dreptului ce au popoarele de a-și alege patria lor? Voi grații mult de civilizație, liberalism, cultură occidentală; băgați de seamă, aceste cuvinte sânt primejdioase. Maghiarii, ca reprezentanți recunoscuți și titrați ai civilizației, progresului și culturii liberale, au transformat într-o imensă temniță feudul încredințat grijii lor prin pangermanism; de o sută de ori pe di reptilele iudeo-germano-maghiare se împodobesc cu penele acestei civilizații, din care n'au păstrat decât formulele pentru a exploata mai bine popoarele, în-tocmai ca sêlbatecii ce nu împrumută dela Europeni decât numai armele și pécatele lor. Cu ajutorul acestor formule s'a în deplinit de secolii încoace propaganda tuturor crimelor omoritoare de libertăți, ce le-au suferit stătea naționalitățile. Cu această invocare s'au comis în zilele noastre crimele cele mai revolțătoare în contra drepturilor popoarelor, dreptății, adevărului și conștiinței omenești. Gândiți-vă bine, că popoarele subjagate nu-și întind mâinile și speranțele lor spre națiunile, la care înfloresc pedantismul, la care universitățile sânt nenumărate, la care formulele civilizației sânt pe toate buzele. Acest mare aparat intelectual, această fantasmagorie liberală, nu slugesc decât a stimula și justifica pofta de pradă a celor puternici. Instinctul popoarelor nelaterate nu se înșeală; voi însă vă dați iluzie, crezând, că legitimizeți revendicările voastre, laudându-vă, că sântei discipolii Occidentului și invocând rudirea intelectuală și politica cu asupritorii Alsășiei și Lorenei, patronii și modelele Maghiarilor asupritorii ai Transilvaniei. În cestiunea ce ne ocupă — memoriul — ce interes are pentru noi natura și gradul culturii voastre, formulele voastre politice, năravurile voastre naționale, protestările entusiaste pentru civilizația școlară occidentală, ai cărei clienți voi sântei, dar' care n'au făcut nici-odată nimic pentru frații voștri și care a creat chiar legenda liberalismului maghiar. Causa voastră ne interesează, pentru-că e dreaptă, și tocmai ca Slavii și Francezii voi urmăriți un ideal perfect, nobil, fiindcă apărați frățesce și cu sinceritate pe frații asupriți.“

Eu nu voi nu discuta pe larg, ce e drept și ce e nedrept vorbit în acest pasagiu, care osândesc o civilizație, pentru-că s'a abusat de ea și n'a putut fi neîntinată de cei-ce au primit-o, dându-i ei vina, și nu acestora; și care ne arată nu numai drumul politic, ci și cel cultural chiar spre Orientul slav, preamărind instinctul omului incult și privind universitățile, adevă învătătura, ca un dușman al lui. Atăta e evident, că această unică desaprobară a occidentalismului decăt memorii nu putea fi și mai stabilă decât este. Și deșfășurând acest diar reproduce părți mari din memoriu și stăruie foarte mult asupra cauzei noastre.

Pricopsiții de gazetari unguresci ar trebui să iee notiță și de altera pars din procesul dintre ei și noi, dar' atunci ar trebui să mărturisescă, că până aici au scris atâtea minciuni nerușinate, încât omului bun i-s'ar face milă de ei. . . .

Va veni timpul, ca ei să fie tot mai mult desmînțiți, făcându-se actele cele mai corecte.

Este deci evident, că nici la Severin panslavismul nu a plutit cu aripi protectoare deasupra duhurilor și că el va fi privit și de aici înainte obiectiv și va fi cumpenit la ori-ce faptă. Unilateralitatea gândirii și simțământului este caracteristica neamului unguresc; noi ne putem fâl cu privirea mai vastă asupra intereselor și cu o inimă mai puțin amețită de orgoliu și nebulie; ei sânt zăpăciți și noi cu chibzueală, ei ard pentru un idol, noi ne încălțim la

tot ce e bun. Și tari în credința noastră politică, noi vom eși deasupra. De ar fi numai credința aceasta spriginită de mai multă activitate!

G. B. D.

**Un discurs academic al unui diplomat maghiar.**

(Urmare.)

Și precum Andrassy combătea cu succes expectările opoziției, tot așa hotărât a apêrat el prestigiul Ungariei și drepturile ei în contra curentelor adversare din sistemul răsturnat, curente, care tindeau a împedeca une-ori mersul neșiguit al noulor împregiurări. Prin sinceritatea convingerilor sale și prin consecuența de fer a principiilor sale și tăria voinței sale a succes lui Andrassy biruința și pe acest teren, cum și în sinul partidului seu.

Căci negreșit greutățile, cu care avea să se lupte, nu proveniau exclusiv din partea opoziției. Andrassy era, ce e drept, șeful guvernului, însă nu în acelaș timp conducătorul partidului, din care se formase guvernul. Și precând această împregiurare a causat pedeci lucrării sale, de altă parte i-se puse în cale și-i causa pedeci mult mai mari o altă împregiurare. Plăsmuitorul noulor stări și sincerii lor aderenți, mai ales mulți din care jucaseră încă mai nainte de revoluție un rol important în afacerile publice, nu se putură împăca cu idea de a rupe cu tradițiile trecutului, nici cu vederile odinioară îndreptățite, ear' acum cu totul destrămate.

În marele partid, care realizase pactul, chiar și între cei mai buni se aflau unii, care încă de pe timpul când nu exista guvern național, erau dedați a privi guvernul oare-cum ca un rău necesar, care, fiindcă se pretinde, trebuie tolerat, însă te feresc de el, tocmai fiindcă este un rău necesar. Aceste vederi tradiționale adese eșiră la iveală în începutul erei constituționale. Firesce nu în formă atât de pronunțată ca odinioară, nici ca declarată opoziție contra unor membri ai cabinetului, ci mai virtos ca neîncredere față cu instituțiunea guvernului decăt tot. Din istoria celor două decenii precând cu revoluția în mod vedit și spontan parea a resulta învătătura, că exclusiva menținere a dreptului și accentuarea cu statornică a continuității de drept ar fi cea mai puternică armă în mâna națiunii. Nu e mirare deci, că tocmai accia, care obținură rezultate atât de mari în chipul acestia, erau încâtva cuprinși de bănuieală în direcția, că guvernul ca putere executivă nu va fi aplecat să tolereze în acțiunile sale restricțiunile ce ar fi altcum necesare din punctul de vedere al dreptului. Astfel s'a format în mod spontan idea, că scopul de căpetenie ar fi întărirea acelei instituții, care era privită drept isvor și scut al dreptului, adevă întărirea parlamentului, și că legislația ar trebui să aibă față cu guvernul o înțirire nu numai de control, ci și activă hotăritoare. Aceste vederi odată realizate, ar fi avut drept urmare nu numai omnipotența parlamentului, ci totodată îmbrâncirea totală a majorității guvernamentale.

Andrassy era deci convins, că dacă vre-un popor oare-care de pe față pământului, atunci tocmai cel maghiar are trebaință de un guvern tare. Numai un guvern energic și gata la fapte putea să lupte cu succes contra greutăților raportului nostru față cu Austria și contra aspirațiilor centrifugale ce se ivesc când și când în patria noastră. Andrassy era de opinia, că în viața popoarelor puterea guvernului are întocmai menirea ce se cuvine voinței în organismul omenesc. Precum în omul singuratic rațiunea, capabilitatea și destoinicia numai prin voință ea la iveală, așa și un guvern nu poate să obțină decât succese, care se potrivesc cu spiritul și dorințele unei țări. Ca-n neintemeiată privia el și temerea, că ca-și-când un guvern eșit din încrederea poporului, ori-cât de puternic ar fi a cel guvern, ar pute deveni pericolul națiunii. Țermurirea suficioasă a competenței guvernamentale sub cvicivă de a scuti constituționalitatea, care de fapt nu era amenințată deloc, el a considerat-o drept tendență din seamă afară periculoasă. „Garantia constituțională“, — așa țice el cu ocaziunea desbaterii asupra adresei în anul 1868, — „nici-când nu este cuprinsă în singuraticele puncte ale legii, ci în maturitatea poporului, în gravitatea ce și-o sciu elupta națiunile inșele; a pune aceasta în paragrafi este absolut cu nepuțință“. În această maturitate și-a pus Andrassy încrederea sa când cu necesitatea de a apăra autoritatea guvernului și libertatea guvernamentală de acțiune și este negreșit un merit principal al politice sale interne, că a spulberat prejudițiile contra puterii guvernamentale ce se moșteniră din trecut, făcând astfel cu puțință formarea la noi a unui guvern tare pe basă constituțională.

Dar' precând Andrassy tindea spre acest scop, el nu era povățuit de mania personală a stăpânirii, ci de dorința de a conduce națiunea maghiară pe calea propășirii cât mai grab-

nice, prin abandonarea cât mai timpurie a neglijențelor din trecut.

Era dealcum consciu despre aceea, că chiar și mintea cea mai covârșitoare, avisată fiind la sine înșasi, nu este capabilă a conduce la bun sfârșit guvernul unei țeri și mai ales renascerea unui popor. De aceea își creă colaboratorii sei în guvern din rindul celor mai excelenți bărbați, din cercul acelora, care, stând pe nivelul culturii occidentale, erau gata și destoinici a lucra cu energie și independenți. În adevăr, tendența lui Andrassy nu a fost să-și pună personalitatea sa mai presus de a celorlalți, ci ca să prospereze Ungaria. Și fiindcă aspira la această conștientă a trebuit vrând-nevrând să și isbutească.

Ocupându-se de consolidarea puternică a afacerilor interne, Andrassy a privit patria noastră întocmai cum privește un navigator corabia sa predilectă, dar' învechită și ataccată de dintele timpului, — corabia, pe care ar repara-o și preface în același timp ar fi înzestrând-o cu o puternică mașină de vapor, încât să poată percurge undele pe timp lin și pe vifor cu aceeași tărie și casă se poată măsura în luptă cu ori-ce corabie din lume; însă el nu aruncă nici-vesele încănta învechite, care, poticnindu-se cumva mașina, împing corabia înainte cu chiuu cu vai, până-ce toate ajung în ordine. Astfel și Andrassy n'a voit să rumpă definitiv cu instituțiile ereșite diu trecut, ci mai virtos urmăria tendența de a plăsmui altăurea cu aceste noue creațiuni, care se se potrivească cu spiritul națiunii și totodată cu cerințele civilizațiunii generale. Căci numai astfel ținea el cu puțință ridicarea națiunii maghiare întărite pe scara progresului între popoarele civilizate ale Europei. Noul creațiune cereau fără îndoială grele jertfe dela națiune, precând avantajile se puteau spera numai cu încetul și numai după un timp mai îndelungat. (Va urma.)

**La cestiunea fondului archidieceșan de pensiuene preoțesc**

(Urmare și fine)

Erogațiuni.

- a) Funcționari veduve după 25 funcționari reșoșați . . . . . 3.400 fl.
  - b) Pensionari 1% din suma funcționarilor . . . . . 3.400 „
  - c) Alte chielțueli (timbre, taxe, salarii etc.) numai . . . . . 500 „
- Suma . . . . . 7.300 fl.

Ar rămâne deci la finitul anului înteu un capital disponibil de 92.100 fl., presupunând, că toate pozițiunile vor intra, după-cum sânt preliminate.

Continuând bilanțul de probabilitate pe mai mulți ani înainte am ajunge la următoarele rezultate:

Anul al 2-lea.

Venituri:

- 1. Transportul rezervei din anul preced. . . . . 92.100 fl.
  - 2. Fondul Rudolfin . . . . . 2.000 „
  - 3. Taxe fundamentale dela 25 preoți nou hirotoniți 20 à 40 fl. = 800, 5 à 60 = 300 . . . . . 1.100 „
  - 4. Taxe anuale . . . . . 5.100 „
  - 5. Taxe dela comune bisericesci . . . . . 3.200 „
  - 6. Celelalte posturi enumerate în anul I. . . . . 2.100 „
  - 7. Interese 4% dela 92.000 fl. . . . . 3.600 „
- Suma . . . . . 109.200 fl.

Erogate:

- Pensiuni din anul trecut . . . . . 6800 fl.
  - detrăgând 15%, de-oare-ce după calculul consistorului erogatele anului prim în-ceată în 5 mult 10 ani (?) așadar țicem în calcul mediu 7 ani sau 15% . . . . . 1020 fl. 5.780 „
  - Pensiuni noue după calculul de sus . . . . . 6.800 „
  - Alte chielțueli . . . . . 500 „
- Suma . . . . . 13.080 fl.

Capital restant la finitul anului al 2-lea 96.120 fl.

Anul al 3-lea.

Venituri:

- 1. Transportul rezervei din a. p. . . . . 96.120 fl.
  - 2. Fondul Rudolfin . . . . . 2.000 „
  - 3. Taxe fundamentale . . . . . 1.100 „
  - 4. Taxe anuale . . . . . 5.100 „
  - 5. Taxe dela comune bis. . . . . 3.200 „
  - 6. Alte venit . . . . . 2.100 „
  - 7. Interese 4% dela 96.000 fl. . . . . 3.840 „
- Suma . . . . . 113.460 fl.

Erogate:

- Pensiuni din anii prec. 12.580 fl.
  - detrăgând 15% . . . . . 1.887 „ 10.693 fl.
  - Pensiuni noue . . . . . 6.800 „
  - Alte chielțueli . . . . . 500 „
- Suma . . . . . 17.993 fl.

Capital restant la finitul anului al 3-lea 95.467 fl.

Anul al 4-lea.

- Venituri.
- 1. Transportul rezervei din a. p. . . . . 95.467 fl.
  - 2. Fondul Rudolfin . . . . . 2.000 „
  - 3. Taxe fundamentale . . . . . 1.100 „
  - 4. Taxe anuale . . . . . 5.100 „
  - 5. Taxe dela comune bis. . . . . 3.200 „
  - 6. Alte venit . . . . . 2.100 „
  - 7. Interese 4% dela 95.000 fl . . . . . 3.800 „
- Suma . . . . . 112.767 fl.

Erogate:

- Pensiuni din anii prec. 17.493 fl.
  - detrăg. 15% . . . . . 2.623 „ 14.870 fl.
  - Pensiuni noue . . . . . 6.800 „
  - Alte chielțueli . . . . . 500 „
- Suma . . . . . 22.170 fl.

Capital restant la sfârșitul anului al 4-lea 90.597 fl.

Anul al 5-lea.

- Venituri.
- 1. Transportul rezervei din a. p. . . . . 90.597 fl.
  - 2. Fondul Rudolfin . . . . . 2.000 „
  - 3. Taxe fundamentale . . . . . 1.100 „
  - 4. Taxe anuale . . . . . 5.100 „
  - 5. Taxe dela comune bis. . . . . 3.200 „
  - 6. Alte venit . . . . . 3.100 „
  - 7. Interese 4% dela 90.000 fl. . . . . 3.600 „
- Suma . . . . . 108.697 fl.

Erogate:

- Pensiuni din anii prec. 21.670 fl.
  - detrăg. 15% . . . . . 3.250 „ 18.420 fl.
  - Pensiuni noue . . . . . 6.800 „
  - Alte chielțueli . . . . . 500 „
- Suma . . . . . 25.720 fl.

Capital restant la sfârșitul anului al 5-lea 82.977 fl.

Anul al 6-lea.

- Venituri:
- 1. Transportul rezervei din a. p. . . . . 82.977 fl.
  - 2. Fondul Rudolfin . . . . . 2.000 „
  - 3. Taxe fundamentale . . . . . 1.100 „
  - 4. Taxe anuale . . . . . 5.100 „
  - 5. Taxe dela comune bis. . . . . 3.200 „
  - 6. Alte venit . . . . . 3.100 „
  - 7. Interese 4% dela 83.000 . . . . . 3.320 „
- Suma . . . . . 100.797 fl.

Erogate:

- Pensiuni din anii prec. 25.220 fl.
  - detrăgând 15% . . . . . 3.783 „ 21.447 fl.
  - Pensiuni noue . . . . . 6.800 „
  - Alte chielțueli . . . . . 500 „
- Suma . . . . . 28.747 fl.

Capital restant la sfârșitul anului al 6-lea 72.050 fl.

Anul al 7-lea.

- Venituri:
- 1. Transportul rezervei din a. p. . . . . 72.050 fl.
  - 2. Fondul Rudolfin . . . . . 2.000 „
  - 3. Taxe fundamentale . . . . . 1.100 „
  - 4. Taxe anuale . . . . . 5.100 „
  - 5. Taxe dela comune bis. . . . . 3.200 „
  - 6. Alte venit . . . . . 3.100 „
  - 7. Interese 4% dela 70.000 fl. . . . . 2.800 „
- Suma . . . . . 89.350 fl.

Erogate:

- Pensiuni din anii prec. 28.247 fl.
  - detrăg. 15% . . . . . 4.236 „ 24.011 fl.
  - Pensiuni noue . . . . . 6.800 „
  - Alte chielțueli . . . . . 500 „
- Suma . . . . . 31.311 fl.

Capital restant la sfârșitul anului al 7-lea 58.039 fl.

Anul al 8-lea.

- Venituri:
- 1. Transportul rezerv. din a. p. . . . . 58.039 fl.
  - 2. Fondul Rudolfin . . . . . 2.000 „
  - 3. Taxe fundamentale . . . . . 1.100 „
  - 4. Taxe anuale . . . . . 5.100 „
  - 5. Taxe dela comune bis. . . . . 3.200 „
  - 6. Alte venit . . . . . 3.100 „
  - 7. Interese 4% dela 58.000 fl. . . . . 2.320 „
- Suma . . . . . 74.859 fl.

Erogate:

- Pensiuni din anii prec. 30.811 fl.
  - detrăgând 15% . . . . . 4.621 „ 26.190 fl.
  - Pensiuni noue . . . . . 6.800 „
  - Alte chielțueli . . . . . 500 „
- Suma . . . . . 33.490 fl.

Capital restant la sfârșitul anului: al 8-lea 41.369 fl.

Anul al 9-lea.

- Venituri:
- 1. Transportul rezerv. din an. prec. . . . . 41.369 fl.
  - 2. Fondul Rudolfin . . . . . 2.000 „
  - 3. Taxe fundamentale . . . . . 1.100 „
  - 4. „ anuale . . . . . 5.100 „
  - 5. „ dela comune biser. . . . . 3.200 „
  - 6. Alte venit . . . . . 3.100 „
  - 7. Interese 4% dela 41.000 fl. . . . . 1.640 „
- Suma . . . . . 57.509 fl.

Erogate:

- Pensiuni din anii prec. 32.990 fl.
  - detrăgând 15% . . . . . 4.948 „ 28.042 fl.
  - Pensiuni noue . . . . . 6.800 „
  - Alte chielțueli . . . . . 500 „
- Suma . . . . . 35.342 fl.

Capital restant la sfârșitul anului al 9-lea 22.167 fl.

Anul al 10-lea.

- 1. Transportul rezerv. din an. prec. . . . . 22.167 fl.
  - 2. Fondul „Rudolfin“ . . . . . 2.000 „
  - 3. Taxe fundamentale . . . . . 1.100 „
  - 4. „ anuale . . . . . 5.100 „
  - 5. „ dela comune biser. . . . . 3.200 „
  - 6. Alte venit . . . . . 3.100 „
  - 7. Interese 4% dela 22.000 fl. . . . . 880 „
- Suma . . . . . 37.547 fl.

Erogate:

- Pensiuni din anii prec. 34.842 fl.
  - detrăgând 15% . . . . . 5.226 „ 29.616 fl.
  - Pensiuni noue . . . . . 6.800 „
  - Alte chielțueli . . . . . 500 „
- Suma . . . . . 36.916 fl.

Capital restant la sfârșitul anului a 10-lea 631 fl.

E evident, că fondul de pensiuene va fideja în anul al 11-lea pasiv, ne mai putend plăti pensiuunile de 37.754 fl. din venitele ordinare de circa 14.500 fl.

Din expunerile aceste fiecine s'a putut convinge, pe ce „base reale“ este pus proiectul consistorului archidieceșan. Dacă statutul de pensionare s'ar pune după-cum e proiectat în aplicare, consistorul în scurt timp va deveni în pozițiune „sê amine pe un an pe câte cineva, ca să nu conturbe echilibrul bugetar“. În modul acesta se pare, că se intenționează a susține ecuilibrul fondului. De altmintrelea consistorul se consolează ușor și nici nu admite eventualitatea unei insolvențe, căci, tare în convingerea despre trănicia „baselor reale“, țice în „Motivarea proiectului“, „fiindcă taxele anuale toate pot fi luate în combinare la plățile, consistorul în nici un cas nu poate veni în neplăcută poziție de a nu pute împlini condițiunile din statut afară de casuri de epidemii neprevădute“. Dacă pensiuunile vor fi avizate numai la taxele anuale, e mai mult ca sigur, că pensiuunile nu se vor pute coperi, căci taxele anuale de circa 8300 fl. vor ajunge poate în cei doi ani dinteu, dar' în anii următori de sigur nu, ear' venitele celelalte ale fondului sânt cu mult prea mici, ca să se poată forma un capital în mări-me recerută.

E de dorit, ca sinodul să se ocupe serios cu proiectul fondului de pensiuene și să-l amendeze într'un mod, care dă toată garanția pentru existența și vitalitatea fondului. Dacă s'ar primi statutul neschimbat, nu numai că s'ar face nedreptate participanților celor mai tineri, pe al căror cont se conced membrilor mai bătrâni avantajii însemnate, ci sinodul în scurt timp ar veni în pozițiune de a se ocupa de nou cu fondul de pensiuene, avend a deslega problema mai grea adevă a vindeca răul cauzat și a reforma statutul după principii ratiionale. A. B.

**CRONICĂ**

**Călătoria statului major austriac.** Archiducul Albrecht și Francisc Ferdinand, precum și toți cei care au participat la călătoria statului major în Moravia, s'au reîntors în 16 l. c. la Viena.

**Deputațiunea reg. 2 de husari la înmormântarea marelui principe ruses Nicolau Nicolaevici.** Deputațiunea reg. 2 de husari (dela Brașov), care din incidentul înmormântării marelui principe Nicolau Nicolaevici, proprietarul regimentului, a petrecut mai multe zile în Petersburg, a fost obiectul unor deosebite distincțiuni din partea curții rusesci. Membrii deputațiunii, care în timpul șederii lor în Petersburg erau oaspeții țarului, au fost distincți prin decorațiuni înalte. Colonelul Zalay de Hagyáros a primit ordinul „Anei“ cl. II., căpitanul Jungnikl ordinul „Stanislau“ cl. II. și locotenentul Calm ordinul „Anei“ cl. III. La reîntoarcere deputațiunea a fost primită la Viena în audiență de cătră Maiestatea Sa Monar-chul nostru.

**„Răspunsul tinerimii“.** Sub acest titlu cetim în „Budapesti Hirlap“: „Pentru acoperirea șeselor în afacerea răspunsului la memoriul valah academia juridică din Eperjes a contribuit 18 fl. și academia juridică din Agria 13 fl.“

**Cutremur de pământ.** În 3 Maiu l. c. v. pe la oara 1<sup>1/4</sup>, s'a simțit în Brașov un ușor cutremur de pământ. În comitatul Făgărașului, și anume în comuna Perșani, cutremurul s'a simțit mai puternic.



